

Olomučany (okr. Blansko)

Pod vrcholem s Máchovým památníkem.

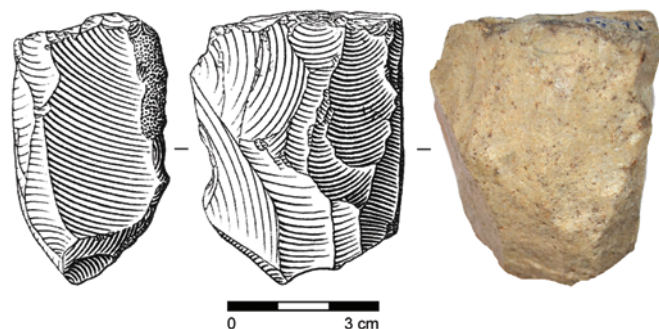
Neolit–eneolit. Neurčený areál. Náhodný zásah/nález. Průzkum. Uložení nálezu: Národní litotéka kamenných surovin na Ústavu archeologie a muzeologie FF MU.

Lokalizace: WGS-84: 49.3186597N, 16.6696661E

V mělkém zářezu lesní stezky od vrcholu s Máchovým památníkem (505,4 m n. m.) sledující žlutou turistickou značku, asi 300 m západně od památníku a 150 m před vyústěním stezky na Doubskou cestu, našel A. Přichystal rohovcové jádro o rozměrech 52 × 42 × 30 mm a hmotnosti 88,6 g. Vytěžené jednodstavové jádro na sobě nese negativy po odbití několika nepravidelných čepelí (obr. 27). K jeho opuštění došlo v důsledku zaběhnutí několika posledních negativů vlivem nepříznivého úhlu mezi podstavou a těžní plochou. Úderová plocha je formována sérií drobných ústěpů a v některých partiích vykazuje hrana známky abraze. Získávání čepelí bylo orientováno na širší stranu původní rohovcové konkrce, přičemž protilehlá zadní strana zůstala nepreparována.

Jako surovina byl použit světle šedý rohovec z rudických vrstev, s reliktem nahnědlé výrazně voštinovité kůry na zadní straně jádra. Výskyty těchto rohovců jsou hojné např. na plošině nad jeskyní Býčí skála, která je vzdušnou čarou vzdálena něco přes 2 km. Původně jurské vápence s vrstevnatými i konkrconálními rohovci prošly etapou intenzivního zvětrávání během spodní křídly a počátkem svrchní křídly (tzv. sladkovodní cenoman) a zůstaly po nich jen krátce transportované akumulace rohovců, jak je lze dobře pozorovat v opuštěné pískovně přírodní památky Rudice-Seč.

Technologická ani surovinová analýza jádra nedovoluje jeho bližší časové zařazení, než rámcově do neolitu až eneolitu. Celá střední část Moravského krasu byla předmětem intenzivního zájmu neolitického i eneolitického člověka, jak dokazují nálezy z blízkých jeskyní ve Křtinském údolí – kromě Býčí skály také z jeskyní Barová, Kostelík, Jáchymka, Výпустek, Žitného nebo jednotlivých kamenných nástrojů na krasových plošinách (podrobněji Skutil 1970, 317–320, 326; Golec 2019, 71–75; Bartík 2020; Peška 2020).

Obr. 27. Olomučany. Vytěžené rohovcové jádro. Foto J. Bartík, kresba J. Brenner.
Fig. 27. Olomučany. Exhausted chert core. Photo by J. Bartík, drawing by J. Brenner.

Literatura

- Bartík, J. 2020: Příchod zemědělců. In: M. Novák (ed.): *Blanensko a Moravský kras v pravěku*. Blansko: Muzeum Blanenska, p. o., 56–89.
- Golec, M. 2019: *Fenomén Býčí skála. Krajina, jeskyně a člověk*. Praha: Nakladatelství Lidových novin.
- Peška, J. 2020: První metalurgové. In: M. Novák (ed.): *Blanensko a Moravský kras v pravěku*. Blansko: Muzeum Blanenska, p. o., 90–111.

Skutil, J. 1970: Pravěk a časná doba dějinná Moravského krasu a středověké osídlení našich jeskyň. In: K. Absolon: *Moravský kras 2*. Praha: Academia, 315–329.

Summary

An isolated find of the exhausted core made of local chert from the Rudice Formation (Fig. 27) was discovered in Olomučany (Blansko District) under the hill with the Mácha Memorial. The artefact can be dated to the Neolithic or Eneolithic.

Jaroslav Bartík, Antonín Přichystal

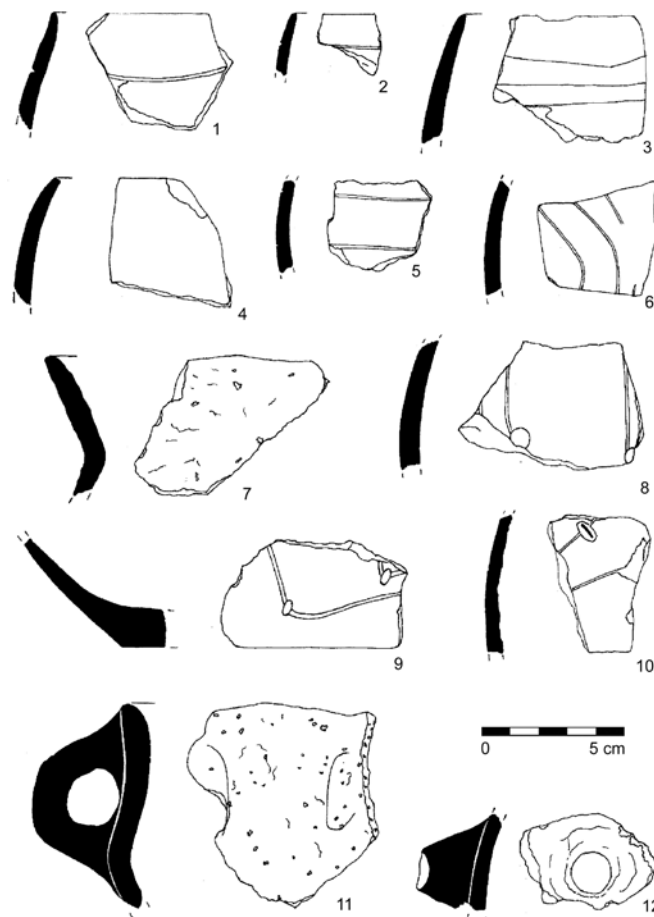
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)

„Kopec“.

Neolit. Místo sběru. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezu.

Lokalizace: WGS-84: 49.9786089N, 17.8487611E

Povrchový sběr v polní trati „Kopec“ uskutečněný na jaře 2022 opakovaně potvrdil polykulturní osídlení zdejší lokality (viz oddíly Eneolit, Doba bronzová, Doba římská a doba stěhování národů). Neolitické osídlení této polohy kulturou s lineární keramikou zde bylo zjištěno již v minulosti (Brachtl 1993; 1997). Nálezy však nikdy nebyly zveřejněny. Z katastru obce jiné nálezy kultury s lineární keramikou publikovány zatím také nebyly.

Obr. 28. Opava. Výběr keramických nálezů. Kresba J. Motěšický.
Fig. 28. Opava. Selection of pottery finds. Drawing by J. Motěšický.